SAJK
SUOMEN ALKOHOLIJUOMAKAUPPA RY

13.10.2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta, verojaosto

Suomen Alkoholijuomakauppa ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta
HE 95/2025 vp

Suomen Alkoholijuomakauppa ry (SAJK) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitykseen alkoholi- ja alkoholijuomaverolain ja sen liitteen muuttamisesta. Vastustamme esitystä.

Esityksen tavoitteena on lisätä valtion verotuloja korottamalla viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveroa. Lisäksi tavoitteena on toteuttaa alkoholiveron indeksointi veron reaalisen tason alenemisen välttämiseksi. Valtion alkoholiverotuottojen arvioidaan kohoavan 38 miljoonalla eurolla vuonna 2026 verrattuna tilanteeseen, jossa alkoholiverotusta ei muutettaisi. Siitä viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien yhdeksän prosentin veron korotus kattaa 24 miljoonaa euroa ja alkoholiveron indeksointi 14 miljoonaa euroa. Vuonna 2027 alkoholiveron indeksoinnin arvioidaan lisäävän valtion alkoholiverotuottoja 20 miljoonalla verrattuna tilanteeseen, jossa alkoholiverotukseen ei tehtäisi lainkaan mitään muutoksia.

1. Suomen alkoholivero on jo niin korkea, että alkoholiveroa korottamalla ei lisätä verotuloja, vaan tosiasiallisesti kiihdytetään veropohjan hupenemista

Hallituksen esitys alkoholiveron korotuksesta on kolmas tällä hallituskaudella. Veronkorotusten liikkumavara on Suomessa jo käytetty, sillä vuodesta 2022 lukien **alkoholiverotuotot ovat kääntyneet laskuun sekä nimellisesti että määrällisesti.**

Vuoden 2024 alussa toteutuneiden veromuutosten arvioitiin tuottavan valtion kassaan nettomääräisesti 15 miljoonan euron lisätulot siten, että väkevien juomien ja viinien alkoholiveron nosto olisi tuottanut 40 miljoonaa euroa ja olutjuomien alkoholiveron lasku olisi vähentänyt verotuottoa 25 miljoonalla eurolla. Verohallinnon tilastojen mukaan alkoholiveron tuotto kuitenkin aleni vuonna 2024 nimellisesti neljä miljoonaa euroa (-0,3 %) ja määrällisesti 1,8 prosenttia. Yhteensä alkoholivero oli 1,459 miljardia euroa vuonna 2024, kun se vuotta aiemmin oli 1,463 miljardia euroa.

Alkoholiveron tuotto tuoteryhmittäin 2023-24 (Lähde: Verohallinnon tilastot).

	Alkoholivero 2023, milj. euroa	Alkoholivero 2024, milj. euroa	Osuus verotuotoista 2024, %	Nimellinen muutos 2023-24, %
Oluet	613	586	40,2	-4,4
Väkevät juomat	535	543	37,2	1,5
Viinit, yms.	304	319	21,9	5,1
Välituotteet	12	11	0,8	-2,3
Yhteensä	**1 463**	**1 459**	**100,0**	**-0,3**

Vuoden 2025 alussa kiristettiin jälleen alkoholipitoisuudeltaan yli 15-tilavuusprosenttisten mutta enintään 22-tilavuusprosenttisten välituotteiden sekä yli 10-tilavuusprosenttisten etyylialkoholijuomaryhmän alkoholijuomien alkoholiverotusta. Verohallinnon mukaan kesäkuussa 2025 alkoholiveron kumulatiivinen nimellinen tuotto oli 671 miljoonaa euroa, kun se oli vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana 717 miljoonaa euroa. Toisin sanoen, tuotto vuoden ensimmäisellä puoliskolla oli alentunut noin 6,4 prosenttia (46 milj. euroa) vuoteen 2024 verrattuna.

Suomen alkoholiverotus on kokonaisuudessaan EU-maiden kirein, ja viinien verotuksessa Suomi on aivan omalla tasollaan (456 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa). Suomessa viinien verotaso on yli kuusinkertainen verrattuna EU:n keskiarvoon. Viidessätoista EU-maassa viineillä ei ole lainkaan valmisteveroa, ja useissa muissakin maissa vero on vain nimellinen.

Suomessa ei tätä nykyä ole myöskään kansanterveydellistä tarvetta rajoittaa alkoholin tilastoitua kulutusta verotuksellisin keinoin. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan alkoholin kokonaiskulutus vuonna 2024 oli 8,3 litraa sataprosenttista alkoholia 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, josta tilastoitua eli Suomessa myytyä alkoholia oli 7,2 litraa. Kokonaiskulutus on selkeästi alle eurooppalaisen keskiarvon, joka vuonna 2019 oli 9,2 litraa 100-prosenttista alkoholia jokaista 15 vuotta täyttänyttä henkilöä kohden. Euroopan unionin jäsenvaltioista vain Ruotsissa, Kreikassa, Italiassa ja Kyproksella on Suomea matalampi kokonaiskulutus (WHO; THL).

2. Päätökset verotasoista tehdään pimennossa, sillä tilastoimattoman kulutuksen määrä (alkoholin matkustajatuonti ja ulkomaiset verkkokauppaostokset) ei ole tiedossa

Korkea verotus ohjaa alkoholijuomien kysyntää matkustajatuontiin ja ulkomaisiin verkkokauppoihin. THL on muuttanut matkustajatuontiselvitystensä tiedonkeruumenetelmiä vuoden 2025 alussa, minkä vuoksi tilastotietoa matkustajatuonnista ja ulkomaisista verkkokaupoista ei julkaista, vaikka kyseessä on Suomen virallinen tilasto, jonka julkaisun tulisi olla säännöllistä ja jatkuvaa.

Eri lähteiden perusteella tilastoimaton kulutus on aivan eri tasolla kuin THL:n aiemmat tilastot antavat ymmärtää – tämä on tunnistettu myös hallituksen esityksessä. **Ajantasainen tieto matkustajatuonnin tasosta on alkoholiverotuksen kannalta niin keskeistä, ettei päätöksiä voida tehdä ilman tarkkaa tilannekuvaa.** Hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti olennaisten taustatietojen tulee olla myös alan toimijoiden saatavilla.

Alkoholijuomien hinnat Suomessa verrattuna Ruotsiin ovat nousseet vuodesta 2017 lukien, sillä vaikka myös Ruotsi kuuluu korkean verotason maihin, se on alentanut verotusta maltillisesti etenkin viineissä ja väkevissä juomissa. Rajakauppa Ruotsista Suomeen on Pohjois-Suomessa todennäköisesti paljon suurempaa kuin on arvioitu. Esimerkiksi Haaparannassa sijaitseva Systembolagetin myymälä on talousalueensa asukasmäärään nähden pinta-alaltaan poikkeuksellisen suuri, ja on selkeästi nähtävissä, että se on tehty palvelemaan suomalaisasiakkaiden suurta määrää. Samaan aikaan suomalaiset jatkavat edelleen alkoholiostoja myös Virossa ja Latviassa.

THL on aiemmin julkaissut arvioitaan myös alkoholin verkko-ostoista ulkomaisista verkkokaupoista. Kuitenkin Tullin 4.7.2025 julkaiseman tiedotteen mukaan saksalainen etämyyjä on jättänyt 40 miljoonan euron verovelvollisuudet maksamatta Suomelle vuosilta 2019-2021. Pelkästään yhden vilpillisen etämyyjän aiheuttama veromenetys vastaa THL:n arviota suomalaisten vuotuiseksi verkkokauppaostosten määräksi, joten on todennäköistä,

että etämyynti ulkomaisista verkkokaupoista on luultua yleisempää (arviossa käytetty THL:n tilastoraporttia ja Visitory Oy:n laskentaa).

3. Hallituksen linjaus veron kohdistamisesta on epälooginen ja syrjivä

Esityksessä todetaan, että hallitus on päätynyt ehdotettuun veronkorotuksen toteutustapaan poliittisen linjauksen perusteella. Pidämme linjausta syrjivänä, sillä julkaistessaan aikeensa 4.3.2025 hallitus ilmoitti kiristävänsä ”alkoholin verotusta vastaamaan sen saatavuuden laajentamista niin, että kiristys kohdistuu viineihin" (lähde: valtiovarainministeri Riikka Purra X-palvelussa). Hallitus on tällä vaalikaudella laajentanut alkoholin saatavuutta tuomalla ruokakauppoihin kaikki korkeintaan kahdeksanprosenttiset käymisteitse valmistetut alkoholijuomat, kuten vahvat oluet ja miedot viinit, joten korotusten olisi pitänyt kohdistua niihin juomaryhmiin, joiden saatavuus on tosiasiallisesti laajentunut.

Lisäksi hallitus on toistuvasti kohdentanut suurimmat veronkorotukset niihin tuotekategorioihin, joita anniskelun lisäksi myydään vain monopolimyynnissä, ja näin tietoisesti heikentänyt näiden tuoteryhmien myyntikanavaa. Valtiontalouden kannalta tämä ei ole järkevää, koska Alko tulouttaa liikevoittonsa valtiolle.

Mielestämme mitään alkoholiveroa ei tule enää tällä hallituskaudella nostaa. Mikäli näin kuitenkin tehtäisiin, kohdentamalla korotus tuoteryhmään ”viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat yli 5,5 mutta enintään 8 tilavuusprosenttia”, kiristys kohdentuisi tosiasiallisesti laajentuneen saatavuuden tuoteryhmään. Kyseisen tuoteryhmän myynti on kasvanut tämän vuoden tammi-kesäkuussa 129 %. Vähittäismyynnissä myytävien viinien verotasoksi ehdotetaan nyt 340,70 snt litralta valimista alkoholijuomaa, kun Alkossa myytävien viinien verotasoksi ehdotetaan 504,97 snt litralta valmista alkoholijuomaa. EU:n verolainsäädännön mukaisesti viinejä ei veroteta alkoholipitoisuuden perusteella, vaan verotaso määritellään euroina per litra valmista juomaa.

Yhteenveto

Suomi tarvitsee nykyisessä taloudellisessa tilanteessa arvonlisää tuottavaa toimintaa selvitäkseen velkaantumisen kierteestä ja turvatakseen hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjan. Alkoholitoimialaan kohdistuva verotaakka on jo nykyisellään toimialan kokoon nähden kohtuuttoman suuri, minkä vuoksi toimiala kuihtuu sen sijaan, että se tuottaisi kasvua.

Suomen Alkoholijuomakauppa ry vaatii, että hallitus pidättäytyy kaikista alkoholi- ja alkoholijuomaveron korotuksista tällä hallituskaudella, ja keskittyy alkoholimyynnin ja verotuoton ylläpitämiseen kotimaassa.

Kunnioittavasti

Suomen Alkoholijuomakauppa ry
Susanna Heikkinen
toiminnanjohtaja